

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201200809

Dato
04.06.2012

**Spm. nr. 1477 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Trældal
- Om frafall av bruken av referansebruk**

Representanten Trældal stilte følgende spørsmål: *”Når vil statsråden gå bort i fra dagens modell med referansebruk og heller innrette støtte- og tilskuddsordningene til landbruket slik at det er den enkelte næringsaktør i landbruket selv som får vurdere egen lønnsomhet uavhengig av antall dyr, størrelse på jordbruksareal og ikke minst bosted, ved å oppheve soneinndelingen?”*

Med forbehold om at jeg forstår spørsmålet riktig: Uavhengig av hvordan tilskuddsordningene er differensiert, er det den enkelte næringsaktør som selv vurderer egen lønnsomhet og evt. mulige endringer i driftsopplegget for å bedre lønnsomheten sin, med grunnlag i markedsmuligheter, kostnader, tilskuddsordninger, egen kompetanse og interesse osv.

Det er riktig at referansebrukene brukes til å vurdere hvordan fordelingen av en ramme i forhandlingssammenheng slår ut for ulike typer bruk, med ulik størrelse og i forskjellige geografiske områder. Men partene bruker også andre modeller og kalkyler ved behov, når virkemidler skal endres på for å nå de jordbrukspolitiske målene på en bedre måte innenfor ordningenes budsjettamme. Det skjedde senest ved gjennomgangen av fraktordningene for kjøtt og korn/kraftfôr.

Dersom representanten mener at tilskuddsordningene ikke bør differensieres etter dyretall, areal eller i soner, men være helt flate, ville det fremdeles være like relevant som i dag å belyse inntektssituasjonen for ulike typer bruk, blant annet med referansebrukene. Det er variasjon i produksjonsvilkår og kostnader mellom produksjoner,

bruksstørrelser og geografisk beliggenhet som skaper behovet for differensiering av tilskuddene, og ikke referansebrukene i seg selv. Gjennom differensieringen legges det til rette for noen lunde likeverdige inntektsmuligheter. Det bidrar i vesentlig grad til at vi fortsatt har aktivt landbruk over hele landet, variert bruksstruktur tilpasset den lokale ressursituasjonen osv. Differensieringen er med andre ord avgjørende for at vi når målene for politikken.

I begrunnelsen for spørsmålet sies det at referansebrukene gir *"grunnlag for beregning av hva en anser å ligge innenfor ett årsverk i landbruket med hensyn til antall dyr og areal."* Grunnlaget for beregning av størrelsen på et bruk, målt i årsverk, er oppgaver over totalt antall utførte timer i det enkelte foretak (brukerfamiliens timer og innleid arbeidskraft). For jordbruket er ett årsverk satt til 1845 timer. Det er noe mer enn for andre grupper. Dette kan belyses med to eksempler fra referansebrukssystemet.

I referansebruk nr. 1, med 22 kyr, ble det i 2010 utført 3.513 timeverk. Dermed ble det utført 1,9 årsverk i dette foretaket. Foretaket hadde i 2010 et vederlag til arbeid og egenkapital på 439.600 kroner, som dividert på 1,9 årsverk gir 230.900 kroner per årsverk (ekskl. verdien av jordbruksfradraget).

I referansebruk nr. 2, som har 341 dekar korn, ble det utført 785 timer i 2010, dvs. 0,425 årsverk. Foretaket hadde et samlet vederlag til arbeid og egenkapital på 74.100 kroner, som dividert på 0,425 årsverk gir 174.200 kroner per årsverk.

Med hilsen

Lars Peder Brekk